

Quan l'anècdota pertorba el ritme atzarós de l'existència

La trajectòria vital d'un escriptor és el pretext, una sala rodona amb triangles darrere la porta i un jardí són l'escenari escollit, un perfume gèlid insinua la presència de l'altra, una mà blanca fa possible el moviment circular del magnetòfon. S'enceta una entrevista que, seguint els imperatius rítmics de l'atzar, dissectiona l'univers pregon de l'existència, explora els racons de la memòria i construeix tot un entremat narratiu en què l'espai, els objectes, els sentits i les sensacions esdevenen els fils conductors d'una història sobre el fet mateix de viure.

Ben a prop del concepte d'entrevista i, per extensió, del de conversa, estem avesats a col·locar-hi el d'alteritat. En aquest relat, l'alteritat del subjecte discursiu és una entitat silenciosa, algú que escolta però que no arriba a constituir-s'hi mai com a personatge funcional. És una presència física, un element que forma part de l'univers narratiu i del qual l'autor dona tan sols apunts i trets físics. Una conversa, doncs, en què l'alternança d'intervencions d'un diàleg convencional no es produeix. El resultat d'aquesta singular conversa és la interpretació unilateral d'un entrecruament de dues vides que, a causa de l'atzar, van compartir, en un espai i en un temps concrets, una vivència determinada. La novel·la, però, va més enllà del fet de ser un mer relat autobiogràfic. De fet, la voluntat d'elaborar una biografia és l'anècdota a partir de la qual el subjecte discursiu organitza la matèria narrativa. Així, el personatge principal de la història actua com a veu narrativa homodiegètica i orienta la perspectiva des de la qual es construeix el relat. El desenvolupament literari del text progressa gràcies a la relació d'interferència continuada que l'autor estableix entre l'univers íntim i la realitat física que envolta el subjecte discursiu. Conceptualment, el text és un intent de reproduir com es desenvolupa el pensament recurrent. Els objectes i les presències físiques que trobem en el relat constitueixen l'agent causant de l'esclat del flux mental i, per tant, podem afirmar que, en última instància, la sensibilitat és la responsable de l'estructura narrativa de la

novel·la. D'altra banda, penso que la topada, accidental o no, entre el món dels sentits i la potencialitat del pensament recurrent és la responsable del procés de reelaboració constant de materials sensibles, conceptuals i ideològics que duu a terme l'artista i que tenen com a resultat la consecució de l'obra d'art. I de fet, una prova tangible de tot això és aquesta novel·la. L'estructura del relat es basa en l'acumulació d'unitats discursives, l'extensió de les quals no s'adapta sempre a les dimensions dels paràgrafs que formen el text. Cada unitat expressa una reflexió sobre una parcel·la concreta de l'existència i sorgeix quan el subjecte discursiu projecta la seva sensibilitat sobre els objectes situats en l'espai narratiu. Quant als temes sobre els quals es construeix cada unitat discursiva val a dir que, tot i que el narrador insisteix molt en la malaltia i en els efectes que causa sobre aquell qui la pateix directament o indirecta, ens ofereix visions i valoracions personals plenes de sensualitat i d'encert teòric sobre la infantesa, l'adolescència, el valor que dona l'home a la capacitat de tenir autonomia física, el món del record, etc. Són francament interessants i no tenen cap pèrdua les reflexions de l'autor sobre la capacitat de raonar, sobre la responsabilitat, sobre la por i l'angoixa que causa en l'home el fet de saber que el seu cos es corromprà, el valor que atorga a la creació artística i un llarg etcètera de consideracions sobre els grans temes que tenen l'home com a protagonista absolut. Pel que fa a l'espai, observem que és copsat d'una manera parcial i fragmentària, talment com si la veu narrativa n'estés fent un esbós. N'ofereix pinzellades mentre l'atenció es va desplaçant d'un objecte a un altre amb la intenció de compartir amb el lector l'olor, els colors, les sensacions i l'ambient que configuren l'univers interior i exterior dels personatges.

Formalment, l'autor reproduceix el flux mental a través de la sintaxi. De tal manera, els paràgrafs del relat no respecten les regles de coherència i de cohesió interna del text, sinó que se succeeixen els uns als altres fins a crear un collage d'imatges i de reflexions

anàrquic i arbitrari. Al llarg del relat es produeixen talls i canvis bruscs del to narratiu, disfrutem d'imatges suggerents, de fragments d'una intensitat poètica exquisida i, en conseqüència, el relat es teyeix d'un seductor plasticisme textual. L'alteració de l'ordre lògic de la sintaxi -que arriba a ser, en determinades ocasions, molt radical-, el gust per traduir, en imatges, estats anímics o determinades situacions mitjançant la força conceptual de l'antítesi, el trencament constant de l'eix temporal per la irrupció de fets que pertanyen a l'àmbit de la memòria i, per tant, la concepció que la consciència humana és un tot en què el passat i el present es fonen i es confonen, són tan sols alguns dels recursos amb què l'autor analitza de quina manera el món dels sentits influeix, pertorba, sedueix, estimula o perjudica l'existència humana. Una conversa és el flux de consciència. L'àmbit dels objectes és descrit, per tant, d'una manera subjectiva i capriciosa. Una fúria creadora escampa pinzellades atzaroses de mirada sobre l'espai. Les imatges copsades s'organitzen arbitràriament i provoquen l'esclat del flux mental. L'atzar imposa el ritme narratiu. L'anècdota esdevé l'essència del relat.

■ CORI LOBO